

Cirkulære om

Åremålsansættelse

2016

Cirkulære af 19. april 2016

Modst. nr. 022-16

J.nr. 2016-1718-0011

Indholdsfortegnelse

Cirkulære

Generelle bemærkninger	5
1. Ændringer ved OK15	5
2. Lovgrundlag	5
3. Personkredsen	6
4. Kriterier for anvendelse af åremålsansættelse	6
5. Procedure for etablering af åremålsstillinger	7
6. Varighed af åremålsansættelse	7
7. Opslag	7
8. Fastsættelse af ansættelsesvilkår	8
9. Tilbagegangsstilling	8
10. Pensionsforhold	9
11. Åremålsansættelse af tjenestemandslignende ansatte	10
12. Åremålsansættelse på overenskomstvilkår	11
13. Ikrafttrædelsesbestemmelser	12

Aftale

§ 1. Åremålsstillæg	13
§ 2. – 4. Fratrædelsesbeløb	14
§ 5. Genansættelse	16
§ 6. Ikrafttræden	16

Cirkulære om åremålsansættelse

Generelle bemærkninger

Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer har den 15. april 2016 indgået aftale om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten (åremålsaftalen), der afløser aftale af 31. oktober 2001.

For at lette overblikket er Finansministeriets cirkulærebemærkninger til de enkelte bestemmelser i aftalen indsat som kursivtekst efter aftalebestemmelsen. Denne placering har ikke betydning for bestemmelsens henholdsvis bemærkningens retlige status. Andre bemærkninger er opført under 'Generelle bemærkninger.'

1. Ændringer ved OK15

Ved OK15 er det aftalt, at der ikke længere kan aftales fratrædelsesbeløb, når den åremålsansatte er sikret varig ansættelse efter åremålets udløb. Endvidere er det aftalt, at fratrædelsesbeløb bortfalder i en række tilfælde, hvor den åremålsansatte fortsætter i et ansættelsesforhold efter åremålsansættelsens udløb, og efter ansøgt afsked. Ændringen gælder for nyansættelser og genansættelser på åremål, hvor tiltrædelsen sker den 1. maj 2016 eller senere med undtagelse af åremålsaftaler, der er indgået før aftalens udsendelse.

Cirkulæret og aftalen er desuden indholdsmæssigt opdateret og sprogligt forenklet.

2. Lovgrundlag

Lovgrundlaget for åremålsansættelse er tjenestemandslovens § 2, nr. 3, og kapitel 6 a, Særbestemmelser om åremålsansættelse.

Øvrige særbestemmelser om åremål fremgår af tjenestemandslovens § 12, stk. 4, § 13, stk. 1, § 28, stk. 2, og § 32, stk. 3.

Bestemmelser om pensionsforhold i forbindelse med åremålsansættelse fremgår af tjenestemandspensionslovens kapitel 4 a, Pension til åremålsansatte.

3. Personkredsen

Som *tjenestemand* på åremål ansættes personer, som

1. allerede er ansat som tjenestemænd i staten eller folkekirken,
2. er ansat i stillinger, i hvilke ansættelsen medregnes i pensionsalderen i medfør af tjenestemandspensionslovens § 4, stk. 1 og 2, eller
3. er fratrukket med ret til aktuel eller opsat pension fra stillinger som nævnt under 1) og 2).

Andre end ovennævnte kan i henhold til tjenestemandslovens § 33 a, stk. 2, ansættes på *vilkår svarende til de i tjenestemandsloven fastsatte*, dog således at reglerne i tjenestemandspensionsloven ikke finder anvendelse, se nedenfor i pkt. 10.2.

Det bemærkes, at ansættelse som dommer og tjenestemandsansat jurist ved domstolene kun kan ske som varig ansættelse, jf. tjenestemandslovens § 34, stk. 1.

4. Kriterier for anvendelse af åremålsansættelse

Følgende generelle kriterier, der i 1973 blev fastsat af Lønningsrådet, bør lægges til grund ved vurderingen af, om åremålsansættelse etableres:

- 1) Tidsbegrænset ansættelse i stillinger, for hvilke det gælder, at arbejdsopgaven eller udpegningen til hvervet er tidsbegrænset, og hvor tidsbegrænsningen er klar og af væsentlig betydning i relation til opgaven eller den udpegede person.
- 2) Ansættelse i stillinger, om hvilke det kan forudses, at forventede ændringer i opgaver, organisation og struktur med en vis sandsynlighed vil ændre den pågældende stillings indhold.
- 3) Ansættelse i stillinger, der stiller særlige krav til fornyelse i forskningsmæssig, kunstnerisk, merkantil, teknisk eller anden kreativ henseende, og for hvilke kravene til fornyelse har en selvstændig, konkret begrundet betydning.

Lønningsrådet har i sin udtalelse lagt vægt på, at åremålsansættelse fortrinsvis bør anvendes, hvor det ikke giver anledning til genbeskæftigelsesproblemer ved åremålets udløb.

5. Procedure for etablering af åremålsstillinger

Bestemmelse om, hvilke stillinger – såvel nyoprettede som bestående – der skal kunne besættes på åremål, træffes af vedkommende minister efter forudgående forhandling med den forhandlingsberettigede centralorganisation.

6. Varighed af åremålsansættelse

Åremålsansættelse sker for et tidsrum af 3-6 år, der fastsættes af vedkommende minister, jf. tjenestemandsløvens § 33 c.

Forlængelse af en åremålsperiode kan finde sted for én eller flere perioder, hvis den samlede varighed af forlængelserne ikke overstiger 3 år.

Genansættelse efter fornyet opslag kan højst ske to gange eller i øvrigt, hvis genansættelsen er begrundet i objektive forhold, jf. tjenestemandsløvens § 33 c.

I henhold til tjenestemandsløvens § 28, stk. 2, ophører ansættelsen ved åremålets udløb.

7. Opslag

Opslag af stillinger, der ønskes besat på åremål, bør foretages alternativt for at bevare muligheden for at besætte stillingen varigt eller på åremål afhængigt af, hvilken ansøger der udpeges.

Ansættelse på åremål kan kun finde sted, hvis muligheden for at anvende denne ansættelsesform har været anført i opslaget.

Forlængelse af en åremålsperiode, jf. pkt. 6, 2. afsnit, sker uden opslag.

Genansættelse, jf. pkt. 6, 3. afsnit, efter det fastsatte (eventuelt forlængede) åremåls udløb kan alene ske efter fornyet opslag.

8. Fastsættelse af ansættelsesvilkår

Løn- og andre ansættelsesvilkår for tjenestemænd og ansatte på tilsvarende vilkår som tjenestemænd fastsættes i overensstemmelse med reglerne i tjenestemandslovens § 45.

Vedkommende minister bemyndiges i henhold til tjenestemandslovens § 45, stk. 2, til at indgå de konkrete aftaler om åremålstillæg og eventuelt fratrædelsesbeløb i overensstemmelse med §§ 1-4 i åremålsaftalen, for så vidt angår stillinger, der ikke er omfattet af aftale af 12. april 2000 om tillæg mv. til ansatte i visse stillinger i lønramme 40, 41 og 42, jf. cirkulære af 14. april 2000 (Fmst. nr. 037-00).

Vedkommende minister bemyndiges endvidere til i forbindelse med åremålsansættelse i staten at indgå aftale i henhold til tjenestemandslovens § 33 d om tilbagegangsstilling for varigt ansatte tjenestemænd, der efter åremålsansættelsens ophør genindtræder i varig ansættelse.

Centralorganisationerne kan tilsvarende bemyndige de tilsluttede organisationer til at indgå de konkrete åremålsaftaler.

9. Tilbagegangsstilling

Efter tjenestemandslovens § 33 d har en tjenestemand ret til at genindtræde i varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb. Tjenestemanden kan dog som led i åremålsansættelsen vælge at give afkald på retten til en tilbagegangsstilling, hvilket har betydning for fastsættelsen af åremålstillæggets størrelse, jf. åremålsaftalens § 1, samt cirkulærebemærkningerne til § 1, stk. 1.

I forbindelse med åremålsansættelse af en person, der ikke i forvejen er ansat som tjenestemand, kan det som et led i åremålsvilkårene omvendt fastsættes, at den pågældende har ret til varig ansættelse efter åremålets udløb. Dette har betydning for fastsættelsen af åremålstillæggets størrelse, jf. åremålsaftalens § 1, samt cirkulærebemærkningerne til § 1, stk. 1.

Hvis den åremålsansatte har krav på en tilbagegangsstilling, skal placeringen af den pågældende aftales i forbindelse med åremålsansættelsen. Den åremålsansatte har ret og pligt til at indtræde i tilbagegangsstillingen ved åremålsansættelsens ophør af utilregnelig årsag.

Hvis åremålsansættelsen ophører på grund af sygdom, bør der foretages en selvstændig vurdering af, hvorvidt den pågældende er helbredsmæssigt egnet til at varetage tilbagegangsstillingen.

10. Pensionsforhold

10.1. Tjenestemandsansættelse

For personer, der i henhold til tjenestemandslovens § 33 a, stk. 1, ansættes som *tjenestemand* på åremål, gælder bestemmelserne i tjenestemandspensionslovens kapitel 4 a. Dette indebærer, at pensionen beregnes på grundlag af den pensionsmæssige placering under den seneste varige ansættelse, og at åremålsansættelsen medregnes i pensionsalderen. For hvert års tjeneste i åremålsstillingen ydes et tillæg på 2,7 pct. af højeste pension ved pensionering fra åremålsstillingen. Tillægget beregnes og ydes på pensioneringstidspunktet. Den samlede pension kan dog ikke overstige den pension, der ville være opnået ved pensionering fra åremålsansættelsen.

En tidligere åremålsansat tjenestemand, der ikke er fratrukket under åremålsansættelsen, er uanset ansættelsestiden berettiget til at få udbetalt egenpension fra den 1. i måneden efter, at den pågældende har nået pensionsudbetalingsalderen, jf. pensionsbeskatningslovens § 1 a. Der skal ikke i disse tilfælde foretages førtidspensionsfradrag.

Der indbetales ikke pensionsbidrag af åremålsstillægget til en supplerende pensionsordning.

10.2. Ansættelse på tilsvarende vilkår som tjenestemænd

For personer, der i henhold til tjenestemandslovens § 33 a, stk. 2, ansættes på tilsvarende vilkår som tjenestemænd, træffer finansministeren efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemmelse om anden pensionsordning for det pågældende ansættelsesforhold, jf. tjenestemandspensionslovens § 16 c, stk. 1.

Vedkommende ministerium kan uden forelæggelse for Moderniseringsstyrelsen aftale, at der til ansættelsen knyttes en bidragsdefineret pensionsordning med et pensionsbidrag på 15,79 pct., hvoraf 1/3 anses for den ansattes eget bidrag. Pensionsbidraget beregnes af lønrammelønnen og åremålsstillægget.

Hvis den ansatte under en forudgående overenskomstansættelse har været omfattet af en kollektiv pensionsordning, hvortil staten har indbetalt pensionsbidrag, kan vedkommende ministerium godkende, at pensionsbidragene indbetales til denne pensionsordning under åremålsansættelsen.

Vedkommende ministerium kan ligeledes godkende, at den ansatte uden forudgående medlemskab optages i en kollektiv pensionsordning, hvortil staten som arbejdsgiver indbetaler pensionsbidrag med hjemmel i en kollektiv overenskomst.

Hvis den ansatte ikke omfattes af en sådan pensionsordning, kan vedkommende ministerium tiltræde, at der oprettes en individuel pensionsordning. Der stilles ikke særlige krav til indholdet af den individuelle pensionsordning. Pensionsordningen skal dog klausuleres mod tilbagekøb på en sådan måde, at den ikke kan tilbagekøbes i videre omfang end efter den til enhver tid gældende aftale mellem Finansministeriet og centralorganisationerne om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv., jf. for tiden cirkulære af 5. august 2009 (Perst. nr. 053-09).

Ønskes der fastsat pensionsvilkår, der afviger fra det ovenfor anførte, forelægges sagen for Moderniseringsstyrelsen.

11. Åremålsansættelse af tjenestemandslignende ansatte

For tjenestemandslignende ansatte ved selvejende institutioner mv. kan åremålsansættelse anvendes i det omfang og på de vilkår, der måtte være fastsat i det pågældende ansættelsesreglement/-regulativ eller lignende.

I de fleste tilfælde er det fastsat, at åremålsaftalen og cirkulærets bestemmelser om åremålsansættelse i tjenestemandstillinger finder tilsvarende anvendelse.

Pensionsforholdene under åremålsansættelsen afhænger af, om der til ansættelsen er knyttet en ret til tjenestemandslignende pension fra en statsgaranteret pensionsordning eller en forsikringsmæssig, bidragsdefineret pensionsordning.

11.1. Pensionsforhold for tjenestemandslignende ansatte med ret til en tjenestemandslignende pension

For tjenestemandslignende ansatte med ret til en tjenestemandslignende pension fra en statsgaranteret pensionsordning beregnes pensionen på samme måde som for tjenestemænd, jf. pkt. 10.1.

Der indbetales ikke pensionsbidrag af åremålstillægget til en supplerende pensionsordning.

11.2. Pensionsforhold for tjenestemandslignende ansatte med en forsikringsmæssig, bidragsdefineret pensionsordning

For tjenestemandslignende ansatte, der er omfattet af en forsikringsmæssig, bidragsdefineret pensionsordning, gælder de vilkår for indbetaling af pensionsbidrag, der følger af den relevante lønaftale, ansættelsesbekendtgørelse/-regulativ eller lignende.

Åremålstillægget er pensionsgivende.

12. Åremålsansættelse på overenskomstvilkår

Principperne i åremålsaftalen finder tilsvarende anvendelse, hvis der etableres åremålsansættelser på overenskomstvilkår.

De ansatte følger de pensionsvilkår, der gælder efter de pågældende overenskomstgrundlag.

Åremålstillægget er pensionsgivende.

Hvis den åremålsansatte har ret til en tilbagegangsstilling ved åremålets udløb, har vedkommende ret og pligt til umiddelbart at indtræde i tilbagegangsstillingen ved åremålsansættelsens ophør af andre grunde end sygdom og disciplinære forhold, medmindre andet er aftalt.

Betingelser for åremålsansættelse efter rammeaftalen om kontraktansættelse af chefer er beskrevet i cirkulære af 9. april 2014 (Modst. nr. 018-14), hvortil henvises.

For anden ansættelse på åremål på overenskomstvilkår gælder følgende:

Hvis der ønskes overenskomstansættelse i en klassificeret tjenestemandstilling, forudsættes det, at det pågældende ministerium forinden har forhandlet med den centralorganisation, der ville have forhandlingsretten for stillingen, hvis ansættelsen var sket på tjenestemand- eller tjenestemandslignende vilkår.

Hvis en åremålsstilling, som er opslået til besættelse på overenskomstvilkår, alligevel skal besættes på tjenestemandsvilkår, fordi den foretrukne ansøger er omfattet af tjenestemandslovens § 33 a, stk. 1, forudsættes det, at spørgsmålet om åremålsansættelse forinden har været eller bliver forhandlet med den forhandlingsberettigede centralorganisation, jf. den i pkt. 5 beskrevne procedure.

12.1. Overenskomstansatte med tjenestemandspensionsret som personlig ordning

Enkelte overenskomstansatte har som en personlig ordning bevaret ret til tjenestemandspension. Det betyder, at pensionen ved åremålsansættelse beregnes på samme måde som for tjenestemænd, jf. pkt. 10.1.

13. Ikrafttrædelsesbestemmelser

Cirkulæret træder i kraft den 19. april 2016.

Samtidig ophæves Finansministeriets cirkulære nr. 188 af 7. november 2001 om åremålsansættelse (Perst. nr. 032-01).

Finansministeriet, Moderniseringsstyrelsen

Den 19. april 2016

Mogens Esmarch

Aftale om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten

I medfør af tjenestemandsløven § 45, stk. 1, aftales følgende:

Åremålstillæg

§ 1. Under åremålsansættelse ydes et tillæg til den løn, der gælder for stillingen ved varig ansættelse. Åremålstillæggets størrelse aftales i hvert enkelt tilfælde. For ansatte, der er sikret varig ansættelse efter åremålsansættelsens udløb, kan åremålstillægget udgøre indtil 25 pct. under hensyn til åremålets længde og det lønmæssige niveau i tilbagegangsstillingen.

Cirkulærebemærkninger til § 1, stk. 1:

Åremålstillæggets størrelse er bl.a. afhængig af, om der til åremålsansættelsen er knyttet ret til varig ansættelse efter åremålets udløb. Hvis ansættelsen er forbundet med tilbagegangsret, bør tillægget derfor alt andet lige være lavere, end hvis ansættelsen ikke er forbundet med tilbagegangsret.

For personer, der ikke er sikret varig ansættelse ved åremålsansættelsens udløb, er der ikke i aftalen fastsat nogen bestemt ramme for åremålstillæggets størrelse. Tillægget fastsættes under hensyn til åremålets længde og en afvejning af stillingens lønmæssige placering sammenholdt med andre stillinger inden for vedkommende ministeriums struktur.

Stk. 2. Åremålstillægget beregnes af den på ansættelsestidspunktet gældende lønrammeløn med de til stillingen knyttede tillæg bortset fra eventuelt topcheftillæg.

Stk. 3. Ved beregning af åremålstillægget indgår endvidere personlige tillæg, som ydes i forbindelse med åremålsansættelsen, ligesom der tillige kan tages hensyn til eventuelle personlige tillæg, som (senere) forventes at blive ydet til den pågældende.

Stk. 4. Åremålstillægget omberegnes ikke, hvis stillingen omklassificeres eller hvis tillæg ydes, ændres eller bortfalder i ansættelsesperioden.

Stk. 5. Åremålstillæg fastsættes som grundbeløb og procentreguleres.

Fratrædelsesbeløb

§ 2. Det kan aftales, at der ved åremålsansættelsens udløb ydes et fratrædelsesbeløb til åremålsansatte, som ikke er sikret varig ansættelse efter åremålets udløb (tilbagegangsstilling).

Cirkulærebemærkning § 2, stk. 1:

Aftale i henhold til § 2, stk. 1, kan alene indgås i forbindelse med ansættelsen som en del af åremålsaftalen.

Stk. 2. Fratrædelsesbeløbet udgør et beløb svarende til 1 måneds løn i åremålsstillingen for hvert fulde års åremålsansættelse.

Stk. 3. Hvis en åremålsansættelse forlænges, betragtes hele perioden under ét, og fratrædelsesbeløbet udbetales først ved fratrædelse i forbindelse med udløbet af det forlængede åremål.

Stk. 4. Fratrædelsesbeløb efter stk. 1 og 2 bortfalder, hvor den ansatte direkte efter udløb af åremålsperioden genansættes i åremålsstillingen, eller ansættes i anden tilsvarende eller højere stilling inden for det ansættelsesområde, som ville være gældende, hvis ansættelsen var sket som varigt ansat tjenestemand.

Cirkulærebemærkning § 2, stk. 4

Med 'anden tilsvarende stilling' menes en stilling på samme lønrammeniveau som åremålsstillingen med eller uden ledelse.

Stk. 5. Fratrædelsesbeløb efter stk. 1 og 2 bortfalder endvidere, hvor den ansatte direkte efter udløb af åremålsperioden ansættes i en chefstilling inden for åremålsansættelsens ansættelsesområde.

§ 3. Ved ansøgt afsked før åremålets udløb ydes der ikke fratrædelsesbeløb, medmindre dette er eller bliver aftalt.

Cirkulærebemærkninger § 3, stk. 1:

Fratrædelsesbeløb ved ansøgt afsked kan alene aftales til åremålsansatte, som ikke er sikret varig ansættelse efter åremålets udløb (tilbagegangsstilling).

Aftale i henhold til § 3, stk. 1, kan indgås såvel i forbindelse med ansættelsen som senere.

Er der aftalt fratrædelsesbeløb ved ansøgt fratrædelse, udbetales dette forholdsæssigt, det vil sige for hvert fulde år, den pågældende rent faktisk har været ansat i åremålsstillingen.

Stk. 2. Fratrædelsesbeløb efter stk. 1 bortfalder i alle tilfælde, hvor den ansatte direkte efter åremålsansættelsens ophør ansættes i en anden tilsvarende eller højere stilling inden for det ansættelsesområde som ville være gældende, hvis ansættelsen var sket som varigt ansat tjenestemand.

Cirkulærebemærkning § 3, stk. 2

Med 'anden tilsvarende stilling' menes en stilling på samme lønrammeniveau som åremålsstillingen med eller uden ledelse.

Stk. 3. Fratrædelsesbeløb efter stk. 1 bortfalder endvidere i alle tilfælde, hvor den ansatte direkte efter åremålsansættelsens ophør ansættes i en chefstilling inden for åremålsansættelsens ansættelsesområde.

§ 4. Det kan aftales, at der ved uansøgt afsked i åremålsperioden af andre årsager end alder, sygdom eller forhold som nævnt i tjenestemandenslovens § 28, stk. 1, 2. pkt., skal gælde særlige fratrædelsesvilkår.

Stk. 2. Indgås der ikke aftale som nævnt i stk. 1, ydes et fratrædelsesbeløb, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. For ansatte, der ved afsked fra åremålsstillingen er sikret varig ansættelse, udgør fratrædelsesbeløbet et beløb svarende til 1 måneds løn i den aftalte tilbagegangsstilling for hvert påbegyndt års ansættelse i åremålsstillingen.

Stk. 4. For ansatte, der ikke er sikret varig ansættelse ved afsked fra åremålsstillingen, udgør fratrædelsesbeløbet et beløb svarende til 12 måneders løn i åremålsstillingen.

Stk. 5. Ved uansøgt afsked på grund af sygdom eller alder før åremålets udløb ydes der ikke fratrædelsesbeløb, medmindre dette er eller bliver aftalt.

Cirkulærebemærkning til § 4, stk. 1:

Aftale i henhold til § 4, stk. 1, kan indgås såvel i forbindelse med ansættelsen som senere.

Cirkulærebemærkninger til § 4, stk. 5:

Er der aftalt fratrædelsesbeløb, udbetales dette forholdsmæssigt, det vil sige for hvert fulde år, den pågældende rent faktisk har været ansat i åremålsstillingen.

Der kan aldrig ydes fratrædelsesbeløb, hvis afskedigelsen fra åremålsstillingen skyldes disciplinære eller strafbare forhold.

Genansættelse

§ 5. Ved genansættelse efter opslag indgås ny aftale i medfør af § 1 og eventuelt §§ 2-4.

Ikrafttræden

§ 6. Aftalen har virkning for nyansættelser og genansættelser på åremål, hvor tiltrædelse sker den 1. maj 2016 eller senere, med undtagelse af åremålsaftaler der er indgået før aftalens udsendelse. Aftale af 31. oktober 2001 om løn- og andre ansættelsesvilkår under åremålsansættelse i staten ophæves, men vil fortsat være gældende for allerede etablerede åremålsansættelser.

Stk. 2. Aftalen kan opsiges skriftligt med 3 måneders varsel til en 31. marts, dog tidligst den 31. marts 2018.

København, den 15. april 2016

Offentligt Ansattes Organisationer
Flemming Vinther

CO10 - Centralorganisation af 2010
Jesper K. Hansen

Akademikerne
Lars Qvistgaard

Lærernes Centralorganisation
Anders Bondo Christensen

Finansministeriet
Moderniseringsstyrelsen
Mogens Esmarch